

»SLOVENE« velja
pe pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84—
za pol leta... 42—
za četrto leta... 21—
za en mesec... 7—
Za inostranstvo celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 15—
za inostranstvo... 20—

SLOVENE

==== Inzerati: ====
Enostolpna poltivrsta (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat... po K 1-24
uračni razglaš... po K 1-80
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/50 mm K 4—
==== Poslano: ====
Enostolpna poltivrsta K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herz. 7563.

Našemu dijaštvu.

Med vojsko je bilo življenje našega dijaštva skoraj zamrlo. Organizacije so se razkrajale, »Zora« je ugašala in ugasnila, zdravo zasnovani in začetni leposlovni ter znanstveni razvoj je zastajal. V teh štirih letih so naše dijaške organizacije moralno umirale, kakor so toliki njeni člani umrli mučne fizične smrti v vojski, ki so jo vojevali brez prepričanja in zoper svojo vest. Med vsemi žalostnimi razvalinami vojske je bila razvalina naše dijaške organizacije najbolj žalostna, med vsemi razdejanji nas je le-to najbolj bolelo.

Kako bi nas ne? Ob desetletnici »Danice« je dr. Krek nazval dijaštvo našo avant-gardo, besedo, ki je dobila pozneje krila, in po vsej pravici. Dijaštvo nam je še več nego prednja straža — dijaštvo je kri našega narodnega telesa, naš idealni korektiv v malenkostnih zmedah dnevnega boja, naša bodočnost. Dijaštvo nam vzdržuje z ognjevitostjo, nespravljenostjo in načelnostjo, ki ne pozna izgovorov »dejanskih razmer« in ne trpi kompromisov, ono svežost v stranki, ki ji je potrebna, da more izvrševati določeno ji nalogo. Iz dijaškega naraščaja izhaja ne le potrebna kritika in zahteva po reformi, marveč tudi mnoga nova misel, iz njega se preliva v stranko vedno pomlajujoči »duh časa«, zmisel za nova stremjenja in čut za nove potrebe. V dijaštvu je najživahnejše sovražstvo do vsega, kar je v življenju položarskega, hinavskega, sebičnega, grdega, in če igrajo naši dijaki te dni v Ljudskem domu Nušičevo satiro »Protekcijska«, se kaže v tem nele težnja, da nas seznanijo z bratsko književnostjo Srbov, ampak kakor kos programa. V našem mladem naraščaju gori lepa luč idealnega hrepenja in hotenja nezastirta in neskaljena, gori in obseva svojo okolico. V njih je prepričanje, da je krščanstvo sveta reč in družbi bolj potrebna kot kdaj poprej; v njih je moč, da udeležijo načelo krščanstva v sebi, in volja, da jim v svetu izvojujejo zmago.

Vi, naši mladi borci, težko smo Vas pogrešali! A danes, ko boste po dolgoletnem molku zopet govorili med seboj prve besede čistega idealizma in plemenite bojevitosti ter ustvarjali načrte za stvarno delo v bodočnosti, se veselimo z vami in upamo v Vas. Bog blagoslovi Vaša prizadevanja!

Bela Kun.

Ogrski komunizem se je vsled znanjih in notranjih težkoč pred par dnevi zrušil. Njegove gospodarske, politične, duševne in moralne sile so polomljene in socialno demokratična stranka je prevzela državno oblast ljudovlade v svoje roke.

Ta dogodek pomeni težak in oster udarec za mednarodni pomen in mednarodno moč boljševizma. Dedščina, ki jo zapuščala Bela Kun, je taka, da zamore občutno oškodovati ugled celotnega socialističnega pokreta. Odtod ljute obsodbe, ki jih vidimo v vseh resnih glasilih socialističnih strank.

Gospodarska politika ogrskih komunistov je imela za posledico socializacijo vse obrti. Delavstvo si je zvišalo mezd, zmanjšalo delovni čas, ni pa skrbelo za to, da postane produkcija bolj intenzivna in plodonsna. Posledica: strahoten upadek proizvodnje in vsled tega nečuvstvo povišanje cen obrtnim izdelkom. Ker so kmetje obrtne proizvode krvavo potrebovali in morali plačevati zanje strahotno visoke cene, so bili siljeni podražiti svoje prideleke. Draginja, ki je zavladala, je dala delavcem povod, da so zahtevali novo povišanje mezd. To je zopet podražilo obrtne proizvode in pognalo istočasno cene poljskih pridelkov na novo kvišku. Komunisti so začeli rekvirirati in odjemati kmetom s silo njihov pridelek. Kmet, ki tvori ogromno večino ogrske republike, se je ljuto upiral in je s pasivno rezistenco sestradal mestno prebivalstvo dežele. Uspeh komunistične gospodarske politike je polom obrti, uničenje prometa, razruvanost poljedelstva in pobunjenost celotnega prebivalstva.

Ogrski boljševizem ima poleg svoje gospodarske tudi svojo politično stran. Bela Kun je odpravil demokracijo in enakopravnost državljanov. Svoboda tiska je bila ukinjena, zborovalno in društveno pravo odpravljeno. Sodnije so se zaprle in takozvani revolucionarni tribunali s sodniki-delavci na čelu, so krvavo zagospodarili po deželi. To politično orodje »za pobijanje protirevolucije« je podpisalo v par mesecih več smrtnih obsodb kakor Ogrska Tisze v par letih.

Rdeča armada, sijajno plačana avant-garda boljševizma, je prevzela nalogo »fizičnega« uničenja meščanstva in kapitalistov. Toda ta avantgarda je bila podkupljiva in moralno gnila kakor še malokatera »avantgarda« v zgodovini. Isto velja o celotnem uradništvu Bele Kuna. To priznavajo komunisti sami, ki so pred par tedni tožili, da korumpira denar vse sloje, celo vojaštvo, sploh vsakogar, ki vrši v Ogrski javno službo.

Kdor ni imel denarja je bil izpostavljen najhujši »revolucionarni strogosti«. Zato je bil boj proti kapitalizmu na Ogrskem pravzaprav boj proti neimovitim, malim ljudem, ki so trpeli pod Kuno neznanstvo.

Konec komunizma na Ogrskem je za nas dokaz, da se prepoved človeštva ne bo izvršil z odredbami in bajoneti, temveč s prepovedom mišljenja in moralnega čustvanja ljudstva.

Kršćanstvo, ki hoče prenoviti svet od znotraj navzven, vidi v polomu ogrskega komunizma sijajno potrjeno odrešilnosti svojih misli.

Bogat plen v Špilju.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Maribor, 6. avgusta. V noči od 5. na 6. t. m. je naša finančna straža v Špilju zopet napravila dober plen. V vozu I. razreda osebne vlake št. 35, ki vozi v smeri Špilje—Gradec, so našli nad 20 kg težak zaboj. Finančna straža ga je zaplenila ter našla v njem same zavoje napolnjene z zlatniki in sicer s turškimi zlatimi funti in francoskimi franki. Ko je finančna straža popraševala po vozu po lastniku, se ni nihče oglasil. Davčna oblast je našla: 1060 komadov turških funtov v zlatu, 4230 komadov francoskih zlatnikov po 20 frankov in 422 komadov po 10 frankov. — V istem vlaku so prijeli nekega Franca Bajta, doma iz Pleternice v Slavoniji. Imel je pri sebi 105 bankovcev po 1000 rubljev. Finančna straža je rublje zaplenila, Bajta pa aretirala.

Propadamo.

Naše časopisje v kraljestvu SHS propada. Ne mislimo, da propada moralno; politični boj, ki se je vršil pred vojno v oblikah, kakršne bi bile najbolj prikladne ljudozrcem, je celo dostojnejši nego prej in morda se nam kmalu res posreči vzginiti tudi časnikarja v popolnoma civiliziranega človeka. Toda časopisje propada kot stroka, kot informativna služba, kot potreben instrument dnevnega življenja. Kolikor koli nam je neprijetno, moramo povedati svojim cenjenim bralcem, da so zadovoljni z nami — če so zadovoljni z nami — le v toliko, v kolikor so skromni v svojih zahtevah in v kolikor ne poznajo tujih listov, ki so taki, kakršni bi morali biti tudi naši.

Blokada okrog nas je popolna. Pred vojno smo govorili po trikrat na dan z Dunajem in smo dobivali sproti sveža ter zanesljiva poročila o zupanji in notranji politiki. Danes prihajajo na Dunaj sveža in točna poročila in se pri nas berejo šele čez 48 ur in mnogokrat tako oskubljena in brezbarvna, da ne ve niti urednik, niti bravec z njimi kaj početi. O naših poročilih iz Beograda, ki je prestolnica, sedež parlamenta, vlade in mnogih centralnih uradov, niti ne govorimo. Imeti bi morali posebno kurirje in zrakoplovno flotilo, da bi zvedeli o pravem času to, kar zvedo malo prej v Budimpešti ali na Dunaju. Da pridemo do poročil, bi se morali posluževati

raznih postaj in posrednikov, ki avtentičnosti vesti niso v prid, ali pa sredstev, ki bi se jim časnikar v dobro organizirani državi smejal.

Na Pariz se niti ne drznemo misliti. Nemška delegacija premagancev brzojavlja dan za dnem svojem časopisju poročila, ki javnost ne le informirajo, marveč ji tudi dajejo ono trdnost in hladnost sodbe, ki je potrebna. Naša delegacija, torej zavezniška delegacija nam ne more ničesar sporočiti o pravem času. Radi tega ona množica nasprotujočih si, okrnjenih, netočnih ali lažljivih poročil žalostnega spomina. Marsikaj, kar nas najbolj živo zadeva, zveemo le iz nemškega vira in v nemški obliki.

Naš dopisni urad posluje, kakor posluje. Njegova sreča je, da k nam ne prihajajo graški in dunajski listi, kajti potem bi stali naši bravci pred mučnim vprašanjem, zakaj moramo biti vedno dva dni za njimi. Za pravico do življenja se ima dopisni urad zahvaliti le cenzuri, kajti če bi uredništva dobivala nemške časopise, bi urada skoraj treba ne bilo.

Te razmere so skrajno kvarne in tem bolj sramotne, ker so v glavnem posledica malomarnosti in zanikarnosti. Vrednosti časopisja nočemo precenjevati; a če bi dopustili, da propade in se desorganizira, smo si storili slabo uslugo: pomaknili smo se v vrsto držav in družb tretje vrste.

Mohorjeva družba.

Hude in nevarne čase smo prestali tekom minulih pet let z našo Družbo v Celovcu. Stali smo neprenehoma pod policijskim nadzorstvom — in noben dan nam ni bila osebna prostost zajamčena. Gospodje poverjeniki so nam mučnost našega stališča pripoznavali s tem, da so nam nabrali leto za letom večje število udov, tako da so minulo leto dosegli Mohorjani največje število, odkar obstoji Družba, namreč 90.512. — Od cerkvi nasprotnih listov Mohorjeva družba kot cerkveno društvo nikdar ni pričakovala nobenega priznanja. Napadali so jo tudi tedaj — ko so bili njeni ravnatelji laiki. Dobro se poznamo krivice, ki so se po teh listih delale profesorju Apih-u. Dr. Rožič se je vozil v Ljubljano, je osebno informiral izdajatelje nasprotnih listov o podlosti njih napadov in zagrozil, da ustavi poslovanje pri Ljubljanski kreditni banki, ako krivic ne bode konec.

Neobhodno potrebna menjava pri Družbi nastavljenih in vsled odločitve zdaj nezadovoljnih oseb je dala nasprotnikom neopravičen povod k novim napadom in to v času, ko je postala Mohorjeva družba begunka. Saj je za nasprotnike to tudi najugodnejši čas, da zadajo Družbi občuten udarec. Očitajo slabo gospodarstvo — ker po njih mnenju duhovnik ne more imeti za to mesto nobene prakse. Sedanji ravnatelj ima toliko znanja in prakse, da je ravno on odredil natančno kontrolo blaga, kakršna je običajna v vseh dobro urejenih tovarnah in tiskarnah, uredil je zalogo — odredil namesto enojnega nujno potrebno dvojno knjigovodstvo, katerega pred njim ni bilo. Napravil je za ves čas svojega poslovanja strokovne bilance, iz katerih je razviden način njegovega gospodarstva.

Namen strupenih napadov se spozna iz trditve, da bi bil sedanji ravnatelj lahko moderniziral stari stroj tiskarne pred vojno — dasi je svojo službo nastopil šele med vojno in bil za ravnatelja imenovan januarja 1917. — Za hotel Trabesinger se je po odhodu prejšnjega hotelirja Stelcer-ja

¹ Opozarjali smo že v »Slovenca« na to, da bi kot narod dokazali politično zrelost, če bi začeli sedaj na Koroškem strankarski boj v kakršnikoli obliki. Ljudje, ki se ga nočejo ali ne znajo ogibati, so najboljši zavezniki nemških agitatorjev. Brezmejna lahkomišelnost, da ne rabimo prave besede, je napadati Mohorjevo družbo, naš edini kulturni zavod na Koroškem, v hipu, ko stojimo tam pred ljudskim glasovanjem. Tudi mi imamo o Družbi svoje misli, a je potrebna pred vsem naše pomoči, ne naših nasvetov. Zato objavljamo tudi zgornji zagovor.

oktobra 1917 najel gospod Grančnik — rodом Ziljan, — ki je imel v celovski okolici gostilno in bil znan kot poštenjak. Po izbruhu vojske so Nemci po hotelu neprenehoma vohunarili — in je policija imela skoraj v vsaki sobi svojega zastopnika. Vsled tega so se gostje oplašili in razkropili in za najemnika ni bilo več obstanka. V nadi na boljše čase je prevzel Grančnik vodstvo hotela. Dasi smo kmalu zapazili, da bi bil večji promet za njega pretežaven — nismo ga odstavili, ker nam je v kritičnih dneh vestno ščitil hotelsko opravilo. Celovski magistrat mu je delal velike težave — rekviriral sobe za nemško vojaštvo, Volkswehr mu je pobijala okna, preganjala njega in družino, policija mu je internirala hčerko itd. Trpel je toliko domačin — kako bi bil mogel vstrajati tujec? Zgubil je pogum in se pri umikanju jugoslovanskih čet umaknil tudi on. Nasprotniki si zdaj lahko poiščejo najemnika, ki bode njim všeč.

Da bi nam lažje dokazali nemštvo, trdijo, da je bila Mohorjeva tiskarna v nemški tiskarski zvezi. Mohorjeva tiskarna je bila in je morala biti član celovške tiskarske zveze. Kako strupeno — kako zvito! Da je članica nemške zveze — Družbi očitajo, ko vendar vedo, da so bile tiskarne posameznih kronovin v zvezah — brez ozira na narodnost in so smele izplačevati osobe le po skupno določeni tarifi. Tiskarsko osobe se je preselilo zdaj z Mohorjevo tiskarno vred na jugoslovanska tla, kjer mu je Družba že prvi teden izplačala mezdo po jugoslovanski tarifi.

Sodbo o drugih očitanih prepuščamo vsem blago čutečim ljudem samim.

Ministrska kriza.

Konferenca z ministri in načelniki klubov.

LDU Beograd, 5. avgusta. »Pravda« piše o krizi: Predsednik zbornice je obvestil regenta da se še ni mogel posvetovati z vsemi političnimi skupinami, ker še niso zbrani vsi poslanci. Narodni in radikalni klub so imela svoje seje šele včeraj. Vse skupine, ki jih je predsednik konsultiral, so se izjavile za koalicijsko vlado in da je treba krizo rešiti parlamentarno. Predsednik narodnega predstavništva neprestano konferira z ministri in načelniki klubov.

Seje klubov.

LDU Beograd, 5. avgusta. Danes so imeli vsi klubi seje in razpravljali o vprašanju nove vlade. Na izjavo ministrov demokratskega kluba bo Protić jutri odgovoril v »Samoupravi«.

Za koncentracijski kabinet.

LDU Beograd, 5. avgusta. Za koncentracijski kabinet so se doslej izjavili Narodni klub, skupina Trifkovičeva in neodvisni radikalci. Socialisti so izjavili, da ne upoštevajo nobene kombinacije.

Poslanci pozvani v Beograd.

LDU Beograd, 5. avgusta. Jutri dospe semkaj mnogo poslancev, in sicer zaradi rešitve ministrske krize. Klubi so brzojavno pozvali svoje poslance.

Narodno predstavništvo.

LDU Beograd, 5. avgusta. Parlament je že prejel od pristojnih oblasti dopis za izročitev poslancev Kojiča in Kristana.

LDU Beograd, 5. avgusta. Za prihodnje sejo narodnega predstavništva je določen nastopni dnevni red: Volitev in razdelitev v sekcije in določitev dnevnega reda za prihodnje seje.

Mnenja o krizi.

Dvorni maršal Balugdič o krizi. »Demokracija« priobčuje intervju z dvornim maršalom Balugdičem o sedanji krizi. Balugdič je izjavil: Sedanja kriza ne bo rešena pred 10 do 15 dnevi. Naša vprašanja zunanje politike bodo vsled tega mnogo izgubila. Regent želi, da se kriza kar najhitreje reši. Najboljša rešitev bi bila koncentracijski kabinet. Doslej je predsednik parlamenta konsultiral dve politični skupini. Pričakuje se prihod drugih poslancev, da se spoznajo vsa mnenja. Predsednik narodnega predstavništva bo

jutri regentu poročal o uspehu konsultacij. Sedaj se še ne ve, komu bi se poverila sestava kabineta.

Nadstrankarski list o ministrski krizi. Povodom ministrske krize piše nadstrankarski »Trgovinski Glasnik«: Nočemo se spuščati v kombinacije o ustroju nove vlade, želimo pa, da bo tako sestavljena, da ji bo omogočeno kar najuspešnejše delo v vseh strokah državne uprave in da bo kar najjasnejše izražen pravec edinstvene države celokupnega edinstvenega naroda, kar je bilo vzeto za osnovo naši državi in pri njenem ustvarjanju svečano proglašeno. Pojavi, ki smo jih opazili te dni, izvirajo potreba, da se to naglaša. Popolnoma smo uverjeni, da bo srbski del našega naroda vztrajal na sporazumni osnovi, čuvati in braniti veliko državno tvorbo, za katero je on največ žrtvoval. Hkrati smo prepričani, da bi se srbski narod z vsako rešitvijo prej zadovoljil kakor s kakim dualizmom ali trializmom, t. j. s sistematično borbo znotraj in slabostjo zunaj, do katere nas hočejo privedi »Hrvatska Zajednica« in slični pojavi. Upamo, da taki poizkusi ne bodo dobili v narodu zaslombe, da bi rušili naše narodno edinstvo.

Politične novice.

† **Srbski gostje.** Te dni se je mudilo v Sloveniji več pravoslavniških svečnikov in bogoslovcev, med njimi nekaj gimn. katehetov in profesor bogoslovja dr. M. Stojkov. Udeležili so se socialnega kurza na Homcu, obiskali Bled in se razgledali po Ljubljani. Bili so polni občudovanja ob pogledu na naše lepe kraje, kulturno stanje našega naroda in naše organizacije. Naravno je, da so se hoteli pogloblje spoznati tudi s katoliškimi duhovniki, zlasti s profesorji bogoslovja in kateheti in se z njimi porazgovoriti o medsebojnem razmerju v novi svobodni domovini. Vendar včerajšnje poročilo »Slovenec«, da bi se bili razgovarjali o zedinjenju ni bilo popolnoma točno. Razgovor je bil le o zblizanju, ki naj se doseže z bratsko ljubeznijo, medsebojnim spoznavanjem in znanstvenim študijem, potem pa z vzporednim krščansko-kulturnim in socialnim delom med ljudstvom. To je za sedaj edino mogoče.

† **Goriški Slovenec.** Slovenski izobraženec piše med drugim iz Gorice: »... Tu škripujemo z zobmi. nekateri se jeguljijo krog novih gospodarjev, večina pričakuje, da pride ex oriente lux (od iztoka luč), in vsi prežimo na »razvoj dogodkov« — do slej zamen...« Da se posamezniki za resne dobrih sedanjim močtem, se razvidi iz članka »Z njimi«, ki ga je napisal dne 30. julija t. l. v »Goriškem Slovincu« deželni računski revident Josip Peterel, urednik omenjenega lista. Ako hočeš v Gorici spraviti v slab glas človeka, mu porečeš: »Ti si z njimi« (to je z Lahji). Ker pač ne moremo v Jugoslavijo — nadaljuje Peterel — in ker naj bi vsak domačin vztrajal na svojem mestu, se bo treba privaditi in biti »z njimi«. Saj »jih« srečujemo povsod in »jih« rabimo neprestano. »Gor. Slovenec« želi premostiti nastali prepad med Slovenci ter Italijani, ugledati pot sporazumu, češ, da je treba sukati plašč po vetru. To stališče je zavzel v prepričanju, da poteče meja med Italijo in Jugoslavijo »ob ali izven naše dežele«: tako trdijo laške novine, kakor baje tudi jugoslovanski časopisi... Neki način izdajanja se bo moral očitno najti. Vendar narodna zavest naših sorojakov ob Soči ne bo dopuščala kravih kupčij z nepostavnimi prisvojitelji. Ker se za sedaj ne dá s silo nič opraviti, se bodo morali pač paziti, da ne pridejo v navzkrižje z zakonikom, drugače pa se bodo držali hladno v trpnem odporu napram današnjim vlastodržcem in jim kazali svoje nezaupanje. Otroci naj se vzgajajo v misli, da je Italija samo začasno zagospodovala, da pa mora pripasti njih domovina materi Jugoslaviji. Če jim ne moremo pomoči v tem trenutku, bo vendar prišel prej ali slej dan odrešenja in svobode tudi našim zapadnim bratom. Vlade izginjajo, narod ostane. Zatrli jih niso skozi stoletja, ne bodo jih niti posihod, zlasti, ker bodo vedeli na vzhodu za krepko in po naravi bogato kraljevino. Tudi Italija se ni ujedinila vsa hkratu. Da bo Goriška naša, ve sleherni srbski vojak, in belgrajski maturanti so ji ob posetu v Ljubljani nazdravljali. Naše razpoloženje je pogodil francoski publicist Ch. Rivet v knjigi o našem kraljestvu, rekoč: »O Italijo-jugoslovanskem sporu se nikoli ne razpravlja brez razburjenja, ki je pomešano s srdom. S kakšno tegobo v glasu in očesu smo slišali stokrat usodno vprašanje: Kaj pa Reka, gospod, ali nam jo pustite? In otoke? In dalmatinsko obalo? In Trst? Jugoslavlani naj se pomirijo. Pravica se bo nekoč izkazala. Laški cenzorji ne izbršijo z rdečim svinčnikom slo-

vanskega značaja celim pokrajinam. Njih zahteve so pošastne, njih postopanje vzbuja ogorčenje. Ko bi bilo njih zlato manj dobrodošlo v izvestnih tiskarnah, bi jim bila cela Francija povedala to istino v brk...«

† **Priobčujemo k uvodniku dr. Windischerja** »Omlite duševno zaporo domovine« pismo pisca: V Ljubljani, dne 5. 8. 1919. Velečeni gospod urednik! Spričo Vaše pripombe k mojemu uvodniku v današnjem Slovincu si usojam omeniti, da sem samoposebi umljivo tudi jaz po vsem svojem prepričanju za splošno svobodo čitania tujega tiska. Pri tem članku pa sem imel pred očmi ne toliko načelno stališče kakor iskreno željo, da dosežemo čimprej saj delno omilitve sedanje absolutne zapore. Imel sem v nedeljo priliko govoriti z najboljšim poklicanim članom našega odvetniškega stanu. Pripovedoval mi je svoje prežalostne lastne izkušnje v tem pogledu ter opisal nevzdržni položaj, v katerem se nahajajo vsled pomanjkanja vsake informacije naši finančni, pravosodni uradi itd. Ker tudi sam v svoji stroki občutem, da je popolnoma izključeno resno delo brez vsakih virov iz Nemčije, Nemške Avstrije, Italije, sem napisal današnji uvodnik. Ker se je doslej navzlic že izraženim željam vzdrževala prepoved brezizjemno, je moj praktični cilj ta, da se za enkrat in to čimprej doseže saj omilitve predmetne prepovedi. Če se poklicano mesto naše vlade odloči za popolno svobodo sedanje utesnitve, bom jaz prvi hvalil novo svobodo. Ustregli bi mi, gospod urednik, ako bi hoteli objaviti moje pismo. Z odličnim spoštovanjem Dr. Fran Windischer.

† **Kaj pravijo v Belem gradu.** Snodnji »Slov. Narod« piše: Beograd, 6. avgusta. Današnja »Tribuna« se v dolgem članku zaletava v ministra dr. Kramerja in »Slovenski Narod« ter izvaja med drugim: »Ta mala stranka takozvanih slovenskih liberalcev, ki se zbira okrog »Slovenskega Naroda«, ki pa nima nikake zaslombe v narodu, bi rada dvignila svoj politični vpliv z nedopustnimi mahinacijami, da bi dosegla to, kar ji narod sam noče dati. Objektivni poznavalci razmer v Sloveniji trde, da pri bodočih volitvah ta stranica ne more dobiti več kot 1 mandat. Kljub temu se ji je z raznimi triki, ki so danes v demokratičnih krogih običajni, posrečilo spraviti v parlament 8 svojih poslancev, vsled česar je dobila tudi ona v vladi svojega zastopnika: dr. Kramerja, ministra za ustavno reformo. In ne samo to. V trenutku, ko se je narod nahajal še v deliriju vsled radosti, ker se je otrešel avstrijskega režima, ki ga je skozi stoletja tlačil k tlom, ko je ta narod sprejel z odprtimi rokami vsakega svojega sina, ne vprašujoč, kaj hoče in kakšen je, v tem trenutku se je posrečilo tej stranci spraviti svojega človeka v predsedstvo pokrajinske vlade, odkoder z virtuoznostjo eskamoterja izkorišča vsak moment v svojo materijelno in politično korist. Tej stranci se imamo zahvaliti, da v Sloveniji še obstoja zasebna — pokrajinska vojska — ki se do zadnjega zdržava iz skupnih sredstev naše kraljevine, ki pa se nikakor noče združiti v enotno organizacijo. To je bilo doslej nemogoče samo vsled raznih liferantov in politikov okrog »Slovenskega Naroda«, ker se ta bančno-liferantska kompanija ni strašila trošiti državni novce, pač pa se brani državne kontrole. — Zadovoljna z uspehi prvih dni obstoja naše države, katerih ta stračica niti pričakovala ni, pričela je iskati razne zveze z drugimi sličnimi »prijatelji« in bila je jako iznajdljiva pri iskanju raznih sredstev in načinov, s pomočjo katerih bi si ohranila in še povečala svoj politični vpliv. V enem oziru jim gre vsa hvala in to je: kako znajo dvigniti eden drugega s hvalo do neba. Vse to gre popolnoma po načrtu. Vsi politiki te stranke so »sijajni«, vsak od njih je »talent prve vrste«. Za dr. Kramerja n. pr. trde, da je državnik, kakor ga Evropa še ni rodila, a za brata dr. Kramerja, da je »zvezda« na finančnem polju. Legendarni naivnosti gotovih ministrov, ki nikdar niti sanjali niso, kaj se skriva za temi »talenti«, se je zahvaliti, da sede pristaši te stranke danes na najboljših mestih po skoraj vseh ministrstvih. Mesto sijaja, katerega bi naj razširjale te »zvezde« med nami, pa razširjajo le mrak. Vsi ti strokovnjaki se odlikujejo s popolnim nepoznavanjem poslov, ki so jim poverjeni. V ostalem se ti ljudje tudi nikdar niso skušali vživeti v položaje, da bi delali in kaj izdelali, ampak tvorijo samo stražo, ki je potrebna, da bdi nad interesi njihove politične grupe. In ravno te dni, ko je nastala kriza v vladi, že so ti glavari slovenskih liberalcev skoro polnoštevilno zbrani v Beogradu, kjer stikajo po ulicah, če bi se morda ne dalo kaj vjeti v tej kalni vodi. — Mi ne bi izgubljali besed o tej zadevi, če ne bi ti gospodje z lepim obnašanjem trosili ljudstvu pesek v oči in če bi ne bil zakričal »Slovenski Narod«, kako se hoče tu v Beogradu oškodovati življenjske interese slovenskega naroda, a kadar ta gospoda z intrigami, a še bolj s šepetanjem od ust do ust pričenja agitirati med ljudstvom in trositi izmišljotine, samo z na-

menom, da Srbijo ogoljufajo, potem ne smemo brez ugovora trpeti, da nadaljujejo ti destruktivni in antidržavni elementi svoje delo. O tem delu pa bomo poročali v prihodnji številki.« Da smo popolnoma objektivni, objavljamo k temu plastičnemu članku še »Narodov« komentar, ki se glasi: Tako izgleda »polemika«, ki jo v beograjskem revolverju pišejo neodgovorni ljudje po inspiraciji odgovornih. Članek ponavlja vse one bedarije, s katerimi se je branil in nas napadal g. Ninčič, na podlagi »informacij«, dobljenih pri svojih zaveznikih v Ljubljani.

† **Nacionalni internacionalci.** Včerajšnji »Naprejek« je priobčil članek o »duhovniškem pokretu pri nas in drugod« ter zagovarja v njem — kakor je povsod in v vseh vprašanih mednarodnih — narodne cerkve. »Vsak narod naj ima svojo cerkev.« Po tem takem naj ima tudi vsak narod svoje narodne delavske organizacije in je socialistična internacionala največja neumnost. Kadar gre proti cerkvi, postane »Naprejek« najljutejši nacionalist.

† **Toplo priporočamo!** Članek »Česko-poljska pogajanja v Krakovu« v nekem tukajšnjem listu se končuje s temi-le razprto tiskanimi besedami: »Zakaj nima naša država še nobenega diplomatskega zastopstva na Poljskem?« — Dr. Fr. Plešič. — Kandidata toplo priporočamo!

† **Višek naprednosti.** »Slov. Narod« izhaja ob dveh popoldne in se — v najnovejšem času — datira z naslednjim dnem. Tisti naprednjaki, ki ga berejo popoldne v sredo, berejo po tem takem v sredo dogodka, ki so se vršili v četrtek jutraj. V pravem pomenu besede preroški list, ki ne sliši le, kako trava raste, ampak tudi, kako naslednji dan ura bije. »Slov. Narod« bo toliko časa napredoval — to se pravi datum naprej potiskal — dokler se ne povrne zopet na pravi datum. Na to potovanje mu kličemo: Kolesarski zdravo in srečen povratek!

† **Poljaki in Vatikan.** Papež je sprejel 2. t. m. poljsko misijo ministra Kovalskega, svetnika Loreta in tajnika Skrzynskega. Kovalski se je zahvalil papežu za vse dobrote, ki jih je izkazal Poljski in Poljakom. Papež se je spominjal starega prijateljstva, ki obstoja med sveto stolico in Poljsko ter je pristavil, da je hotel to prijateljstvo dokazati s tem, da je poslal posebnega nuncija v Varšavo. Papež in Kovalski sta imela nato daljši razgovor v zasebni knjižnici.

† **Czernin zoper Erzbergerja.** Iz Berlina se poroča, da namerava grof Czernin izdati v kratkem svoje spomine, ki obsegajo dobo od leta 1914. do bukreškega miru in Czerninovega odstopa.

† **Nemčija mora potopljene ladje nadomestiti.** V seji mirovne komisije francoske zbornice je Leygues izjavil: Žal se je del mornarice, ki bi moral pripasti Franciji, v Scapa Flow potopil. Toda Nemčija, ki je potopila svoje ladje in tako kršila premirje, je dolžna to nadomestiti ali s preostankom svoje mornarice ali s tem, da izroči ladijski material. Nemčija je na morju popolnoma razorožena. Od 800.000 ton ladijskega prostora, ki jih je imela Nemčija pred vojsko, ji je preostalo zdaj samo 130.000 ton. Podmornikov sploh ne sme imeti.

Zborovanje S. D. Z.

SPORED:

Četrtek, dne 7. avgusta. Ob 3. uri popoldne: Zborovanje delegatov jugoslovanskih krščanskih akademskih, bogoslovniških, počitniških društev in srednješolskih organizacij. (Čitalnica Jugoslovanske tiskarne.) Predmet: Unifikacija našega delalstvosno zborovanje literarne sekcije pod vodstvom g. dr. Iz. Cankarja. (Soba Orlovske zveze, Jugoslovanska tiskarna, III. nadstropje.)

Ob 5. uri popoldne: Zborovanje bogoslovcev in ustanovitev slovenske bogoslovne zveze. (Semenišče, Jožefova dvorana. Istočasno zboruje časopisna sekcija. — »Zora«, »Luč«, »Mentor«. (Tajništvo S. L. S., Jugoslovanska tiskarna.)

Ob 8. uri zvečer: Pozdravni večer. (Velika dvorana hotela »Union«.)

Petek, dne 8. avgusta. Ob 8. uri popoldne: Sv. maša v stolnici za padle tovariše s sodelovanjem cerkvenega pevskega zbora. Udeležba je za vse udeležence zborovanja obvezna. Daruje jo prevzeli škof A. B. Jeglič.

Ob 9. uri dopoldne: Slavnostno zborovanje. (Velika dvorana hotela »Union«.) 1. Stat crux, volvitur mundus. Uvodni govor predsednika phil. J. Kovača. 2. Naša revizija v verskem življenju: ref. g. dr. Srebrnič. 3. Socializem, boljše življenje, evangelij; ref. eksp. akad. Žarn, koref. iur. Savinšek in bog. Kek.

Ob 12. uri: Skupno kosilo.

Ob 2. uri popoldne: Kulturno-socialna sekcija pod vodstvom iur. Jereba. (Čitalnica Jugoslovanske tiskarne.) Istočasno

abstinenčna sekcija. (Pevska soba »Ljubljane«, Ljudski dom.) G. J. Stabej.

Ob 4. uri popoldne: Srednješolska sekcija pod vodstvom iur. Kreka. (Velika dvorana Ljudskega doma.)

Ob 8. uri zvečer: Premijera B. Nužičeve komedije »Protekcija« v Ljudskem domu.

V soboto, dne 9. avgusta. Ob 8. uri dopoldne: Nadaljevanje slavnostnega zborovanja v veliki dvorani hotela »Union« 1. Cerkev in država; ref. bog. Šolar, koref. bog. Božnar. 2. Nacionalizem in internacionalizem; ref. iur. J. Kralj, 3. Časopisje in morala; ref. bog. Oražem, koref. bog. Kordić.

Ob 12. uri: Skupno kosilo.

Ob 2. uri popoldne: Občni zbor S. D. Z. in J. D. Z., (Velika dvorana, Ljudski dom.)

Ob 4. uri popoldne: Občni zbor slovenskega sinistva.

Ob 8. uri zvečer: Komerz. (Velika dvorana hotela »Union«.)

OBČNI ZBOR

SLOVENSKE DIJAŠKE ZVEZE

V zmislu § 23. društvenih pravil se je v sporedu zborovanja SDZ v Ljubljani obilil rednega letnega obč. zbora naznanil občni zbor sam za dan 9. avgusta (v soboto) ob 2. uri popoldne v veliki dvorani »Ljudskega doma«. Tem potom naznanjamo spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročila odbornikov.
4. Poročila podružnic in podoborov.
5. Poročila revizorjev.
6. Volitve novega odbora za funkcionarsko dobo 1919/20.
7. Slučajnosti.

Ker bo pri zadnji točki razgovor o pravih in sklepah celokupnega zborovanja, ki naj bi bile plodonosne smernice za bodoče delo, se prosi stvarnega in točnega formuliranja predlogov.

Za odbor »Slov. Dijaške Zveze«:

med. Tinja Jemec, cand. phil. J. Kovač, tč. tajnik. tč. predsednik.

PROŠNJA

Pripravljalni odbor za zborovanje S. D. Z. se obrača tem potom na vse prijatelje našega dijaštva s prošnjo za darove, da v očigled ogromnim stroškom, ki jih ima Zveza s hrano in prireditvami, Slov. Dijaški Zvezi s tem gmočno pomorejo.

Pripravljalni odbor S. D. Z.

Ljubljana, Ljudski dom L

Dnevne novice.

— **Prelat Andrej Kalan — stolni prošt.** Papež Benedikt XV. je z bulo z dne 14. jun. t. l. imenoval prelata Andreja Kalana, stolnega kanonika v Ljubljani, za prošta stolnega kapitlja v Ljubljani. Kanonična umestitev novoimenovanega prošta se bo izvršila v stolnici v soboto 9. avgusta po korarski maši okrog 10. ure. — Ljubljanski škof je prelata Kalana takoj po smrti rajnega prošta predložil vladi kot svojega kandidata. A po zaslugi tedanjih vodečih mož v Ljubljani je dunajska vlada toliko časa z raznimi pomisleki zavirala imenovanje neljubega ji kandidata, dokler ni prišel polom. Nato je narodna vlada prezentirala nuncija sedanjega prošta, na kar se je imenovanje izvršilo. Stolnemu proštu Kalanu, ki že toliko vrsto let stoji v prvi vrsti S. L. S., k odlikovanju tem iskreneje čestitamo.

— **Remercements.** L' Armée Française de Hongrie remercie les personnes qui ont pris part aux obsèques du regretté Lieutenant Devallon.

— **Draginjske doklade za duhovnike.** Ministrstvo za bogočastje priobčuje naredbo ministrskega sveta od 28. junija t. l., ki nanovo regulira draginjske doklade sistemiziranih javnih uradnikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev izvzemši Srbijo in Črnogoro. Ta naredba daje prvi pot tudi župnikom novo osvobojenih pokrajnih pravico do primernih rednih draginjskih doklad. Toda, ker je način vzdrževanja in imovinsko stanje župnikov po teh pokrajinah zelo različno, ne velja za ta primer načrt, kakor je predpisan za ostale javne uradnike, ki vse svoje dohodke prejemajo v gotovini iz državnih blagajn. Zato je minister za bogočastje pooblaščen, da v sporazumu s pokrajinskimi vladami in z ministrom za finance posebej uredi draginjske doklade za župnike. Minister za bogočastje se je že obrnil na pristojne duhovske oblasti in je aktivne in umirovljene župnike, dalje vdove in siročad razvrstil po njih imovinskem stanju na tri razrede. Prvi razred tvorijo oni, ki brez izdatne državne podpore sploh ne morejo ozihaati. V drugem razredu so tisti, ki z izhram in drugo gmočno stanje vendar potrebujejo pomoč iz državnih sredstev, vendar pa ne v toliki meri, kakor prvi. V tretji razred pa spadajo tisti, ki jim njih gmočno stanje v obče omogočuje stanu primerno življenje tudi brez posebne državne podpore. Sedaj je

ležeče na duhovskih oblastih in pokrajinskih vladah, da potrebne spise hitro predložijo, ker je v teh dragih časih posebne važnosti, da se potrebnim brzo pomaga. Draginske doklade se računajo glasom te naredbe ministrskega sveta že od 1. julija.

— **Ameriška pomoč.** 6. avgusta je bil pri deželni vladi v Ljubljani sestanek, ki so se ga udeležile štiri zastopnice ameriških društev za varstvo otrok. Gospodična Malvina Hoffman, podpredsednica odbora za obnovo jugoslovanskih dežel v Njujorku, njena asistentinja gdca M. L. Emmet, gdca C. Aborn, nadzornica otroških vrtcev in otroških domov iz Bostona in gdca M. Moore Orr, njena asistentinja, so obljubile na tem sestanku najizdatnejšo pomoč Amerike vsem napravam v Sloveniji, ki se pečajo z varstvom otrok in mater. Sestanek je vodil gosp. ministerjalni tajnik dr. Fr. Skaberne, ki je navzočim zastopnicam Amerike v njihovem materinem jeziku raztolmačil vse potrebe naše bedne dece. Upamo, da bodo ameriške žene v najizdatnejši meri poskrbele za stvari, ki nam najbolj primanjkujejo, ker so pokazale izredno veliko zanimanje za vse naše naprave glede oskrbe mladine.

— **Imenovanja v zdravstveni službi.** Minister za narodno zdravje je imenoval dr. Vinko Železnikarja za primarija obče javne bolnišnice v Slovenjem Gradcu in za okrožnega zdravnika zdravstvenega okrožja Slovenji Gradec dr. Riharda Bergman, za okrožnega zdravnika zdravstvenega okrožja Zalec, dr. Ludovika Krambergerja za okrožnega zdravnika zdravstvenega okrožja št. Lenart v Slov. Goricah (severni del), premestil okrožnega zdravnika dr. Josipa Tavčarja iz Ormoža v Središče ter imenoval dr. Ludovika Novaka in kand. med. Frana Smerduja za sekundarija obče javne bolnišnice v Mariboru; nadalje je imenoval kancelista obče javne bolnišnice v Mariboru Frana Goloba za upravitelja hišnice v Vojniku ter pomaknil upravitelja Josipa Stenjarja, v službenem dodeljenju zdravstvenemu odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani, v 5. plačilno stopnjo IX. čin. razreda, ter upravitelja obče javne bolnišnice v Celju Ivana Prekorška v 2. plačilno stopnjo X. čin. razreda.

— **»Draupost«.** List »Klagenfurt. Nachrichten«, ki so ga izdajali v Celovcu v tiskarni Družbe sv. Mohorja, se je potem, ko se je tiskarna preselila v Prevalje, preselil v Maribor, kjer izhaja pod novim imenom »Draupost«. List izdaja konzorcij, tiskajo ga v Cirilovi tiskarni. List prinaša članke, celovške novice, najnovejša brzojavna poročila in poročila z mirovnega posveta. Izhaja trikrat na teden in stane 36 K letno.

— **Tovariši in tovarišice!** 9. t. m., to je v soboto vsi na zborovanje v Ljudski dom. Začetek ob pol 10. uri. Dnevni red: 1. Poročilo odbora; 2. razprava o novih pravih; 3. poročila odsekov; 4. poročila o UJU; 5. samostalni predlogi; 6. slučajnosti. — Poleg članov in članic vabimo na zborovanje tudi vse tiste, ki vedo ceniti pomen krščanske, učiteljske organizacije za blagor naroda in domovine. Namenoma ne vabimo s kričečo reklamo in z bobnečimi frazami — vsaj nas dovolj glasno kliče tok časa, da se vse, kar spada pod krščansko zastavo, medsebojno podpira in drugi proti vsem sovražnikom državne in družabnega reda. Za odbor Slomškove Zveze: Š.

— **Nagrade za osnutke poštinih znamk.** Komisija za oceno novih poštinih znamk v Belgradu se je odločila za nastopne nagrade: Za franko-znamke prvo darilo v znesku 500 dinarjev profesorju Marku Perošu iz Zagreba, Dragotinu Vagnerju iz Beograda in profesorju Koželju iz Ljubljane. Drugo darilo 300 dinarjev: Srečku Sabljaku iz Zagreba, Pantu Slijepčeviću iz Beograda in profesorju Perošu. Tretje darilo 200 dinarjev: profesorju Koželju iz Ljubljane, Čarapiču, Pajaloviću, Milutinoviću in Pavloviču, vsem iz Beograda. Za porto-znamke prvo darilo: 300 dinarjev, profesorju Zerošu iz Zagreba, Milivoju Kuntaku iz Belovara, Srečku Sabljaku in Pavloviču. Drugo darilo 150 dinarjev: Čarapiču, in profesorju Koželju. Uporabili se bodo vsi ti osnutki.

— **V Velikovu se otvori letošnje jesen 1. razred gimnazije** (z opisnim risanjem) in 1. letnik učiteljskega.

— **Taksa za potne liste.** Popotniki, ki potujejo preko Italije, morajo za vsak potni list plačati takso 5 lir.

— **Demobilizacija.** Ker je izvežbanje rekrutov uspelo izredno dobro, se vrše na pristojnem mestu priprave, da se v enem mesecu izvede demobilizacija vse armade.

— **Blago iz Amerike.** V Dubrovnik in na Reko so dospelo velike množine blaga iz Amerike; blago se bo razdelilo v potrebnih krajih Bosne, Hercegovine in Črne gore.

— **Pekovski delavci v Belgradu** so predložili spomenico, kjer zahtevajo odpravo nočnega dela in vsak teden 36 ur prostega časa za počitek. Tako bi se v ponedeljek pričelo delo ob 6. popoldne, vsled

česar bi bil Belgrad do torka jutraj brez kruha. (LDU.)

— **Telefonsko in brzojavno gradivo.** V ministertvu za pošto in brzojav je odločeno, da se nabavi potrebno telefonsko in brzojavno gradivo. Posebna komisija bo v to svrhu odpotovala na Francosko in Angleško.

— **Gozdarji!** Glavno poverjeništvu za agrarno reformo v Ljubljani pozivlja absolvente visokih, srednjih in nižjih gospodarskih šol, ki niso v državni službi in žele zaposlitve, da se javijo pri omenjenem poverjeništvu.

— **Posest cesarske rodbine razlaščen.** Bivša cesarska vila v Bad-Ischlu in vsa posest cesarske rodbine je razlaščen.

— **Cene v Nemčiji čudovito padajo.** »Telegraf« poroča iz Berlina, da so cene v Nemčiji za dve tretjini padle. In pri nas? Premaganci, se zdi, se bodo prej opomogli, nego zmagovalci.

— **Prepoved alkohola v Ameriki.** Po tritedenskem boju je predstavništvo Zedinjenih držav z 207 proti 100 glasovom sprejelo zakon, ki naj za vselej onemogoči prodajo alkohola na ameriških tleh. Senat bo, to je že zdaj gotovo, zakon s še večjo večino potrdil. Zakon prepoveduje vsako pijačo, ki vsebuje več kot pol odstotka ali en odstotek alkohola, razen v zdravilne svrhe. Državljanom ni prepovedano imeti doma opojnih pijač, toda dokazati morajo, da pijača ni določena za trgovino.

Ljubljanske novice.

lj Občni zbor s. kat. ak. starešinstva. se vrši v soboto 9. avgusta t. l. točno ob 4. popoldne v srebrni dvorani hotela Union s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo odbora. 2.) Izprememba pravil. 3.) Volitve. 4.) Slučajnosti. — Predsednik.

lj **Tovarišem »Dančarjem«!** Vsi tovariši se pozivajo, da pridejo danes ob 10. uri v lokal. Važen pomenek! — Predsednik.

lj Odborova seja S. D. Z. Kakor naznanjeno, se vrši važna odbarova seja danes, dne 7. avgusta ob 10. uri dopolne v čitalnici Jugosl. tiskarne, III. nadst. Prosim vse odbornike, revizorje in zastopnike podružnic, da se seje zanesljivo udeležijo. — Predsednik.

lj **Vstopnina na komerzu S. D. Z.** za naše dijake znaša K 2 na kar opozarjamo. Dijaško vstopnico je že preje močgoče dobiti pri Pripravljalnem odboru, Ljudski dom, oziroma pri blagani na komerzu, če se dotičnik izkaže, da je res naš dijak.

lj **Abstinentska sekcija** za akademike, bogoslovce in srednješolce bo zborovala jutri ob 2. uri popoldne v prostorih »Pevske Zveze Ljubljana«, Ljudski dom I. Dostop ima vsak, ki se zanima za protialkoholno vprašanje med dijaštvom, predvsem s stališča družabne preosnove. Poročilo in debata bosta o sledečem: Položaj in razvoj pred svetovno vojno. Razmotrivanje o sedanjem stanju. Ustanovitev Jugoslovanske Dijaške Abstinentske Zveze.

lj **Knjižnica podružnice S. D. Z.** za Ljubljano in okolice se preuredi in spopolni. Vsled tega naj vsi vrnejo izposojene knjige! — Knjižnica kupi takoj, najraje nevezane, sledeče letnike »Zore«: 1910/11 (XVII.), 1911/12 (XVIII.), 1912/13 (XIX.), 1913/14 (XX.). — Vse prijatelje našega dijaštva prosimo, da darujejo knjižnici knjige, ki jih lahko utrpijo! Vsak dar dobrodošel! — Naslov: Knjižnica S. D. Z. Ljubljana, Elizabetna cesta, jezuitski samostan. — Knjižničar.

Prosveta.

pr »Zora« letnik XXI., štev. 6.—10. z naslovnim listom in kazalom je izšla s sledečo vsebino: Članki: Tovarišem abiturijentom! — Vsem tovarišem akademikom, bogoslovcem in srednješolcem! — Prvi svet. — A. Č.: Vzori in boji srednješolskega dijaka. — Zaren France: Naš dijak na Dunaju. — A. Č.: Naše dijaštvo in narod. — Listek: Koroško in slovensko dijaštvo. — Petar Ivanović: Reforma srednje šole. — Avgust Jug: K reformi šol. — Zenaj Nevart: Slovenščina v šolah. — ltd. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Leposlovna priloga: M. Mavrič: Nikeforov kip. — A. V.: Poldanske ure. Nočni spsalem. — Boško: Pesem o pesmi. Tebe ni. Pesem. — Jože: Veselje. — France Z.: Gazela. — Fran Sušnik: Gospa sveta... — A. V.: Težki trenutki. Večer v topli izbi, kadar sneži. Mesečina v izbi. Lahen dež ob večernih urah. — Boško: Poti polnočne (Falke) Zvečer. — A. K.: Slepec. — A. V.: Lahen dež ob popoldanskih urah, kadar sije sonce. — Serafin: Velikonočno jutro. — Jože: Melanholija. — A. V.: Tiha pesem. Svetle noči. — Boško: Tebi. Tvoj junak. — Jože: Jutro. — T. Poljanec: Vzdihi koroških beguncev. — A. V.: Sanja. Deklica na pomladanem izprehodu. — Visoški: Morje. — Jože: Sanje. V pomladnih nočeh. — Puš L.: Dolina solz. — J. J.

O Ketteju. — Ante K.: Šlezke pesmi. — Ocene.

Posebne razmere so letošnji »Zori« kakor lansnemu »Dom in svetu« vtisnile pečat svojega časa. Prevelike so bile žrtve tekom vojske, da bi si mogla »Zora« takoj opomoči. Letos je samo na tihem živela, bila je samo »živ dokaz, da se nam kljub vsem težkočam hoče dela ter da se bomo mrtvila.« Malo nas je bilo, ki smo se združili okoli »Zore«, visokošolcev, ki bi jo pravzaprav morali pisati, pa skoro nič. Zato se ni čuditi, če je »Zora« sklenila ta letnik samo s 104-mi stranmi. Urednik svojega načrta vendar ne more izpeljati, če ni — sotrudnikov. Treba je nujno pomoči, da ne zdrkne »Zora« na nivo srednješolskega lista. Upam, da se bo zavedala časopisna sekcija, kaj mora biti list dijakov: »voditelj v vseh strokah, v vsakem oziru in v vseh vprašanjih, ki stopajo v življenje pred nezkušeneo in učečega se dijaka.«

Zadnji zvezek »Zore« prinaša poleg nekaj člankov, daljšega Listka in Vestnika precej obširno »Leposlovno prilogo«, ki so jo napisali študentje zvesti besedam urednika. Pozornost vzbujajo Mavričev Nikeforov kip (Nikefor = Krek, lipa, kip = narod SHS), nadalje pesmi resnega in tihega A. V.-a, ki ob pogledu na naše mišice, roke in moč zapiše proroške besede: O bratje! še bodo nam zvezde sijale! Nadalje pesmi še v pomladanskih nočeh melanholičnega Jožeta in osamljenega pesnika pesmi, njenega junaka — Boškota.

Skromen je ta letnik, a izraz našega dela, ki nujno zahteva, da zopet oživimo »Zoro«, kot je bila pred vojno, da pričnemo zopet graditi »po malem, po naše«. »Zora« potrebuje novih, vnetih sotrudnikov. Pravzaprav ne ona nas, mi potrebujemo nje. — J. F.

Najnovejše.

Naše čete zasedejo Prekmurje.

PREKMURJE DEFINITIVNO PRIZNANO JUGOSLAVIJI.

LDU Belgrad, 6. avgusta. Francoško poslaništvo je obvestilo kraljevsko vlado, da je mirovna konferenca v Parizu definitivno priznala našemu kraljestvu ozemlje Prekmurja in da je pristalo na to, da to ozemlje takoj zasedejo naše čete.

POGAJANJA Z OGRSKO VLADO.

LDU Pariz, 6. avgusta. (DKU. Brezično.) Ogrski vladi v Budimpešti. Vrhovni svet mirovne konference je sklenil poslati v Budimpešto komisijo štirih generalov, obstoječ iz Angležev, Francozov, Amerikancev in Italijanov, da 1. začno pogajanja z ogrsko vlado, da zavarujejo izvedbo pogojev premirja z onimi premembami, ki jih smatrajo za potrebne; 2. da stopijo v dogovor s poveljniki rumunskih in jugoslovanskih čet, da se zasedena ozemlja zavarujejo v smislu določb mirovne konference proti surovemu in krutemu postopanju, in da poveljniki kom dajo naročila, ki jih smatrajo za koristna za dejansko zasedenje, in da se umaknejo čete, ki za zasedenje niso neobhodno potrebne. Clemenceau mp.

RAZGLAS RUMUNSKJE VOJASKE OBLASTI.

LDU Budimpešta, 6. avgusta. (Dun. KU) OKU javlja: Danes se je objavil razglas rumunske vojske oblasti, ki izjavlja, da se rumunska vojska ne bojuje proti ljudstvu, temveč proti oni armadi, ki jo je napadla. Rumunski vojaki jamčijo za varnost premoženja in življenja mirnih državljanov.

RUMUNSKJE ČETE V TEMEŠVARU.

LDU Veliki Bečkerek, 6. avgusta. Dne 3. avgusta so došle v Temesvar rumunske kraljevske čete. Pri njihovem prihodu je bil postavljen slavalok, pri katerem jih je prefekt mesta dr. Kozma pozdravil. Poveljnik rumunske vojske, polkovnik-brigadir se je zahvalil za lepi sprejem. Rumunski prota je blagoslovil vojsko, nakar so odšle čete v mesto. Na glavnem trgu so pozdravili rumunsko vojsko zastopniki oblasti in meščanov. Na nagovor srbskega meščana Novakoviča je odgovoril poveljnik rumunskih čet, polkovnik Econom, da Rumuni ne bodo nikdar pozabili, da so se borili skupaj s Srbi. Med govorom zastopnikov Nemcev in Madžarov, ko je madžarski govornik omenil, da je Temesvar madžarsko mesto, so začeli pangermeni z vzkliki zmerjati Madžare ter izzvali incident. Polkovnik Econom je ta incident poravnal s tem, da je omenil, da je vse eno, ali so v večini Madžari ali v manjšini, glavno je pač to, da hočejo Rumuni zagotoviti svoboden kulturni razvoj in da bodo z ozirom na to imeli Madžari več svobode, nego so jo imeli Rumuni tekom stoletij v Erdelju in v Banatu.

JUTARNJI LIST O KRIZI.

Zagreb, 6. julija. »Jutarnji list« poroča iz Belgrada: Razrešitev ministrske krize ni napredovala. Odnosaji med radikali in demokrati so vedno bolj napeti. V mestu samem so nastale stranke radikalcev in demokratov. V Belgradu je dospel dr. La-ginja, da vodi pogajanja za Narodni klub. Med manjšinskimi strankami se pojavljajo poskusi ustvariti blok, ki bi posegel v razvoj krize. Minister za agrarno reformo dr. Poljak je bil sprejet v avdijenci pri regentu Aleksandru.

MIROVNA POGODBA Z BOLGARIJO.

LDU Belgrad, 6. avgusta. Iz Pariza javljajo, da bo mirovna pogodba z Bolgarsko danes dovršena in se bo izročila bolgarski delegaciji tekom enega tedna, ker so vse klavzule že gotove in tudi že pripravljene za tisk.

ODGOVOR NEMŠKE AVSTRIJE.

LDU Saint Germain, 6. avgusta. (Dun. KU.) Državni kancler dr. Renner je na dan, ki ga je določila ententa, v imenu nemško-avstrijske mirovne delegacije izročil mirovni konferenci noto, ki vsebuje ugovore proti pogodbi v njegovi celoti. Noto opozarja vrhovni svet v uvodnih stavkih, da zahteva Nemška Avstrija samo take olajšave pogodbe, ki so za obstoj njenega ljudstva potrebne. Kar se tiče mejnih vprašanj, se je Nemška Avstrija zastoj sklicevala na pravico do samoodločbe in na narodnostno načelo. Sedaj odklanja odgovornost in prepušča uspeh odločitve zgodovini. Ako se zahteve Nemške Avstrije glede ozemlja izpolnijo v oni najmanjši meri, v kateri se vzdržujejo v načrtu note, naj se Nemška Avstrija pregovori sama sebi, da verjamo, da bo mogla na tem ozemlju živeti samostojno in mirno. Pri tem pričakuje, da jo bo slišala zveza narodov v uri nevarnosti. Nasprotno pa je Nemška Avstrija trdno preverjena, da ne bo mogla nositi ekonomskih bremen, naprtenih ji po pogodbi in da se bo morala zgruditi, ako se ta bremena ne bodo bistveno olajšala. Ta izpoved naj se sprejme tako odkritosrčno, kakor je bila rečena. — Noto se potem bavi s posameznimi gospodarskimi in finančnimi klavzulami pogodbe, ki bi imelo uničujoče posledice, ako bi ostale neizpremenjene. Kar se tiče razdelitve dolga, bi neizpremenjena klavzula potem gnala državo in njene državljanje v bankrot in bi onemogočila vzdrževanje socialnega reda. — Noto podarja dalje, da se nalaga nemško-avstrijski republikli v členu 202 neznosne breme nad 50 milijard bankovcev, in da je posebno nemogoča določba točka 11, po kateri pripadejo vsi bankovci, ki se nahajajo izven ozemlja Avstro-Ogrske, v breme Avstrije in Ogrske. Končno pripominja noto, da je Nemška Avstrija napram zmagovalcem dolžna sprejeti vsako naloženo delo, da pa se hoče poravnati s sosednimi državami po mirovnem pravu ali vsaj po ozirih, ki morajo vladati med sosedi.

Orlovska akademija Vadičeljskega zbora O. Z. se ponovi v torek dne 12. avgusta v veliki dvorani Ljudskega doma. Začetek ob 8. uri zvečer. Predprodaja vstopnic od petka naprej v Jugoslovanski knjigarni.

Aprovizacija.

a Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 8. avgusta od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za sladkor. Zamudniki dobe sladkorne izkaznice po sledečem redu: iz I. in II. okraja dne 9. avgusta, iz III. in IV. okraja dne 11. avgusta, iz V. in VI. okraja dne 12. avgusta, iz VII. in VIII. okraja dne 13. avgusta, iz IX. in X. okraja dne 14. avgusta, vsakokrat ob 8. do 12. ure v aprovizacijski pisarni na Poljanski cesti št. 13.

— **Kdo ve kaj o Ivanu Miklovec,** ki se je nahajal v ruskem ujetništvu in se je vrnil v Jugoslavijo v januarju 1919. Kdor ve kaj o njem, naj to sporoči v Zalog na Petra Miklovca (postaja).

— **Kdo ve kaj.** Prosim, da se mi naznani, komur je kaj znano, kje se nahaja Anton Cek iz Senožč, kateri se je pred tremi meseci vrnil iz ruskega ujetništva. Maks Cek, čevljar v Obrtni šoli, soba št. 5, Ljubljana.

Martin Žuran

sobni slikar

Ljubljana, Mestni trg št. 12
se priporoča slavn. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna, cene zmerne.

Naprodaj je tik postaje Dravograd Dravski most zlepo enonadstropno hišo, v kateri je gostilna, trgovina in sobe za tuje. Lokal se lahko uporabi tudi za vsako drugo obrt. Zraven hiše so hlevi in ledenica. K hiši pripada tudi nekaj travnikov in njiv. Cena 240.000 K. Reflektanti naj se obrnejo pisмено ali osebno na trško občino Dravograd. Reflektanti morajo biti dobri narodnjaki. Prednost imajo prvi tenoristi. — Trški občinski urad Dravograd. — Kaiser, gojent.

Hiša v ljubljanski okolici najraje na Glincab, v krakovskem ali trnovskem predmestju, primerna za kletarsko obrt se vzame v najem odnosno kupi. Prijazne ponudbe sprejema Jastin, klepar na Glincab 74. 4623

Proda se koleselj na štiri peresa s čisto novimi tremi sedeži. Franc Pirnat, kolar, Jarše-Domžale.

Valenca sprejme tako za čevljarško obrt. Jožef Krušič, pošte Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani. 4619

Išče se pošleno dekle, katera bi se gospodinjstva in kuhe. Kmečka dekleta imajo prednost. Nastop takoj. Naslov pove uprava lista pod št. 4618, ako znamka.

Išče se valpel, oskrbnik za graščično. Istopar se tudi sprejme družinska kuharica. Ponudbe je nasloviti na upravo lista pod št. 4620.

Lovski voz se ceno proda. Srebotnjak, Kolodvorska ul. 31.

Kupi se motor za vrtilni tok 220 volt do 10 konjskih sil. Naslov pove uprava lista pod št. 4607.

Na posodo išče samec uradnik komunalno in cestno delo proti primerni mesečni ali enkratni odškodnini. Ponudbe na upravo lista pod »Najno«.

Posestvo ali žago kupim. Ponudbe z natančnim opisom in ceno pod »L. K. L.« na upravo lista. 4593

Gostilno vzamem v najem. Ana Lampert, Vegova ulica 8. Ljubljana. 4600

Deček, star 14 let bi se rad izučil v spekerijsko trgovino v mestu. Naslov pove uprava lista pod št. 4584, ako znamka za odgovor.

Več hl. vinskega kisa je napredal v inham, vsa Bišče št. 20. p. Domžale. 4589 (4) pert. rju.

Sprejme dekle za vsa hišna dela, kase takoj tera bi imela tudi veselje do otrok. Plača po dogovoru. Naslov upravi lista pod št. 4582, ako znamka.

Korespondentinja, vešča stenografije in strojepisja, ter hrvaškega, slovenskega in nemškega jezika se takoj sprejme. Reflektira se samo na starejšo verzirano moč. Ponudbe je nasloviti na upravo lista pod št. 4591.

Stranka, ki ima veselje do oskrbovanja perutnine iz 2 sob in in koz dobi stanovanje kuhinje. Plača po dogovoru. Istotam se išče plačilna nalakarica kraju proti kavciji. Naslov pove uprava lista pod št. 4608, ako znamka.

Ježice se takoj kupijo. Ponudbe z navedbo množine na L. Jugoslovanski anončni in informacijski zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabr. 5. 4609 (3)

A I 684/19-7

OKLIC.

Dne 11. avgusta 1919 dopoldne ob 9. uri in naslednje dni se bodo prodajale v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 65 v zapuščino po umrlem Francetu Grlic, uradniku mestnega pogrebne zavoda v Ljubljani, spadajoče stvari in sicer: sobna oprava, kuhinjska oprava, porcelan, steklenina, moška obleka, perilo, posteljina in dr. — Reči se smejo ogledati dne 11. avgusta 1919 od 9.—10. ure dopoldne na licu mesta.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I, dne 4. avgusta 1919.

Pol pokrito kočijo zamenjam za lahek zapeljivček ozir. jo prodam. Ogleda si jo lahko v Ljubljani, Grabrjevo nabrežje 6.

Proda se dobro ohranjen **pianino in harmonij**. Ljubljana, Radečkova cesta 1.

Stanovanje se išče!!

1000 K nagrade dam onemu, ki mi prekrbi lepo stanovanje obstoječe iz 2 do 4 sob in pritlikin. Ponudbe naj se oddajo pod Dr. R. M. Hotel Union pri

Dva vagona sena à K 55.— je napredal v ljubljanski okolici. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 4625.

Pisarniške mize proste, kakor tudi najfinejše izvršbe pri Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kolizej

Išče se v stalno službo spreten knjigovodja (ali knjigovodkinja) samostojen vesten delavec, dober korespondent, vešč slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Ponudbe s plačilnimi zahtevami in prepiši na gosp. Frjo Zemljč, veletrgovina z vinom v Ljutomeru, Slovenija. Prednost imajo reflektanti, ki so bili v vinski trgovini že zaposleni.

Drva bukova in hrastova, vsako množino za takojšnjo ali poznejšo odpošiljatev se kupujejo. Ponudbe sprejme Malenšek M. v Mariboru. — Posredovalci dobe primerno provizijo.

Razpisuje se služba **organista in cerkovnika** v Kranjskigori z letno plačo 2400 K, s prostim naravnim stanovanjem ter s posttranskimi zasluzki po dogovoru. Služba se lahko nastopi 1. septembra. Ponudbe na župni urad.

Specerijsko, kolonijalno in prekomorsko blago kupite najceneje in najhitreje od znane veletrgovine **Isidor Schollera** sin Zagreb, Vlaška ul. 21. Telefon 106. Ustanovlj. 1883. **Zahlevajte cenik!**

Iščem služkinjo za vsa hišna opravila; plačilo po dogovoru. Služba je trajna, seveda ako bo doletelica poštena in zanesljiva. — Ponudbe na inšpektorja v finančnem ministertvu gosp. Zivadinovića na oglu Balkanske in Pajsijeve ulice št. 2 v Belgradu.

Klavirje, pianine, harmonije, violine, citre, harmonike, strune itd. — ima v velikaški zalogi **ALFONZ BREZNIK** učitelj Glasbene Matice in edini zaprišen strokovnjak, LJUBLJANA, Kongresni trg 15 (nasproti nunske cerkve). 1816

»LADA« laboratorij za kozmetiko in higijeno žena in otrok Zagreb, trg I br. 15 priporoča:

»Ladol« voda za usta in zobe.
»Lada« prašek za zobe.
»Lada« mazilo proti potenju nog, rok in pod pazduho.
Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Iščejo se zastopniki.

Na prodaj je hiša z dvoriščem v sredini Belgrada, pripravna zlasti za denarne zavode in trgovino. Hiša ima 7 sob za stanovanje in 2 predsobi, kopalno sobo, 2 kuhinje, pralnico, drvarnico, klet, 2 stranišči, srambe, vrt in zasebno dvorišče. Dolga je pri Upravi Fondova 13.500 dinara v zlatu. Prodajna cena 75.500 din. v zlatu zveč denar ali 208.000 din. v srebru. Obrniti se je na lastnika v Belgrad na oglu Bolzanska in Pajsijeve ulice št. 2.

Iščejo se slrugarski in ključavničarski mojstri. Ponudbe na Strojne tovarne in lvarne d. d., Ljubljana. 4503 (3)

VREČE rabljene, v vseh velikostih se oddajo. Vprašanja z navedbo porabe na **Eltbogen, Dunaj** XX. Jägerstr. 89.

Javna dražba.

Po nalogu deželne vlade za Slovenijo, oddelek za trgovino in obrt se vrši v sredo

dne 13. avgusta 1919

točno ob 2. uri popoldne prostovoljna javna dražba sekvestriranega blaga ležečega v blagovnem skladišču Južne železnice v Ljubljani, glavni kolodvor. Dražba se vrši na licu mesta poleg carinarne. — Dražili se bodo: 1 balon žveplenega etra, vazelin, 67 zabojev črne kreme za čevlje, 4 bale vreč, 1 motor na bencin (pomanjkljiv), 3 tovari žične vrvi (Drahtsell) 100—200 m dolžine in 20—40 mm debeline, 300 kg železnih 7/8 col. vijakov (matice).

Upravitelja poljsko gospodarsivene žganjekuhe

išče ravnateljstvo nadbiskupskih dobara v Zagrebu. — Reflektanti, ki so v govoru in pisavi večji hrvaškega ali kakoga drugega slovenskega jezika in ki se popolno izurjeni v postopanju z diluzerijami, naj predlože svoje ponudbe s prepisom spričeval do 20. avgusta t. l. na

Ravnateljstvo nadbiskupskih dobara v Zagrebu, Vlaška ulica br. 75.

Tri hiše z vrtom v mestu Krško

na jako prikladnem prostoru za obrt in trgovino z izhodom na glavni trg pred župno cerkvijo in na dovozno cesto poleg Save so na prodaj. — V glavni enonadstropni hiši z mnogimi stanovanji se nahaja mesnica, klavnica, ledenica, delavnica in prekajevalnica za mesne izdelke. — Druga enonadstropna hiša stoji na vrtu. — Tretja pritlična se dotika vrta in tvori priliko za zgradbo trgovske hiše, ker stoji ob glavnem trgu tik pred župno cerkvijo. Podrobnosti: **Aurel Rauer, Bedekovina.**

Nudimo: Izvozne predmete vsake stroke

posebno kemikalije, materialno blago, bakreni vitriol, parafin, cersin, rudn, vosek, kolofonijo, ameriško in francosko blago, kromkal, v celih vagonih z izvoznimi in uvoznimi dovoljenji.

Rupimo: Cersin okrogel, stearin v ploščah vsako množino. „ORIENT“, kemična industrijska in trgovska a. d. Dunaj L, Rotenturmstrasse 27.

Hotel prve vrste v Belgradu se da v najem.

Uprava Belgradske zadruge oddaja v najem svoj hotel »Bristol« kateri se nahaja v Belgradu v združni palači med ulicami: Karadjordjeve, Hercegovačke, Zvorničke in Sv. Nikolskog trga v neposredni bližini železniške in parobrodne postaje.

Hotel ima okoli 60 sob za potnike, dve jedilni sobi, restavracijo, lift in vse ostale prostore, potrebne v modernem hotelu.

Hotel se odda: brez opreme, v tem slučaju mora zakupnik dostaviti vso opremo, ki je primerna za hotel prve vrste; odda se pa tudi z opremo vendar brez posteljnine, preprog in kavarniške posode. Ponudbe z označbo, ali se želi hotel vzeti v najem z ali brez opreme in po kaki ceni, je oddati naravnost upravi zadruge v Belgradu najkasneje do 15. avgusta t. l.

Belgrad, 29. julija 1919.

Uprava Beogradske zadruge.

Generalna reprezentanca za kraljestvo SHS za baterije, žarnice, elektrotehniko

Izdelki svetovnih angleških in slovanskih tvrdk. **Janko Pogačar, Ljubljana.** Skladišča, pisarne in razstavni lokal **Mestni trg 25.**

Drava lesna trgovska in industrijska družba z o. z. v Mariboru

nudi pohištvo lastnega izdelka, in sicer **spalne sobe**

v vsaki množini, ostoječe iz 2 dvokrilnih omar s predalom, 2 postelj, 2 nočnih omaric, 1 umivalnik z zrcalom, 1 mize, 4 stolic. Cena kompletne sobe v hrastovi, bukovi, mahagonijevi ali orehovi imitaciji — svetlo ali medlo **K 2900.** Permanentna izložba se nahaja v dvorani družbe Tegetthoffova cesta 51.

Popolne opreme za hotele in sanatorije.

Mlatilnice za ročni in vrtilni pogon, vrtila (gopelne) čistilniki, trijerji, slamozeznice za pogon z roko in silo, sadne in vinske stiskalnice, sadni mlinci, brzoparilniki, stiskalna ce za seno in drugi poljedelski stroji so vedno v veliki izbiri v zalogi.

FRANC HITTI, Ljubljana, Marlinova cesta 2 edina zaloga poljedelskih strojev tovarne UMRATH & COMP.

Brez posebnega obvestila.

S potrtim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog in skrbni oče, gospod

JOSIP DOBIDA

dvoran svetnik v pokoju,

dne 4. avgusta ob 8. uri zvečer po daljši, mučni bolezni na Dunaju nenadoma preminul, kjer bo dne 6. avgusta začasno na centralnem grobišču pokopan.

V Ljubljani, dne 5. avgusta 1919.

Karolina Dobida roj. Rakove, soproga.

Joško, Drago, sinova.

Mina, hčerka.

Jeklarna RAVNE (preje: »Stahlwerk Streiteben«)

pošta in žel. postaja Guštanj (Koroško)

Proizvaja jeklo za: kose, srpe, vozovne vzmete, kolesna obroča, orodje; jeklo za konstrukcije in osi ter zabojno jeklo (Acalonsko in Brežijansko), kakor tudi v žlebi kovane dele za automobile, vagone, poljedelske stroje in dr., vozne osi surove in prirejene, osi z glavico, transmisijske valjevce surove in ostrugane, ingote za izdelovanje orodja. — Prevzame tudi strgarska in škobiljarska dela.

Ravnateljstvo jeklarne Ravne.

Žensko zdravilišče

državne toplice Dobrna pri Celju (preje Neuhaus bei Celj, Steiermark) — vrelce izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini. Maj — oktober.

Domača tvornica perila d.d.

Zagreb, Jelačićev trg št. 2, II. nadstr.

nudi samo na debelo

moške srajce, spodnje hlače, mehke ovratnike in drugo moško perilo.

Naročbe se izvršujejo po povzetju z obratno pošto.